

Дело C-21/24**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

12 януари 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Juzgado de lo Mercantil n.º 1 de Zaragoza (Испания)

Дата на акта за преюдициално запитване:

10 януари 2024 г.

Ищец:

CP

Ответник:

Nissan Iberia S. A.

Предмет на преюдициалното запитване

Преюдициално запитване — Картели — Член 101 ДФЕС — Директива 2014/104/ЕС — Обезщетение за вреди, причинени вследствие на нарушение на конкурентното право — Срок за предявяване на иск за обезщетение за вреди — Давност

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Обезщетение за вреди, причинени вследствие на нарушение на конкурентното право — Прилагане на националното законодателство за транспониране на европейска директива спрямо иски за обезщетение за вреди, предявени след транспонирането, но които се отнасят за предхождащи го факти — Задължителен характер на предявяването на иска за обезщетение — Давностен срок за предявяването на иска — Изчисляване на давностния срок — Преюдициален характер на решенията на административните органи за налагане на санкции — Въпроси, свързани с обявяването на тези решения

Преюдициалните въпроси

- 1) Съществува ли в правото на Съюза правно основание за разграничаването между възможност и задължение за предявяване на иска за обезщетение за вреди, причинени вследствие на нарушение на конкурентното право или напротив — след като засегнатото лице узнае или може разумно да се предполага, че е узнало както за факта, че това нарушение му е причинило вреда, така и кой е нарушителят, искът трябва да бъде предявен и давностният срок започва да тече?
- 2) Трябва ли за предявяването на иска за обезщетение пред съдилищата да се изчака окончателното потвърждаване по съдебен ред на наложената санкция или напротив — ако в решението на Comisión [Nacional de los Mercados y la Competencia] Национална комисия в областта на пазарите и конкуренцията, Испания, наричана по-нататък „CNMC“), публикувано в цялост, са посочени извършителите на съответното нарушение, неговата точна продължителност и продуктите, което същото засяга, трябва да се приеме, че искът за обезщетение за вреди може да бъде предявен пред съдилищата и че давностният срок започва да тече?
- 3) Може ли за целите на определяне на началото на давностния срок публикуването в цялост на решението за налагане на санкции на официалната и общодостъпна интернет страница на CNMC да се счита за равнозначно на публикуването на резюмето на решението от страна на Комисията в *Официалния вестник на Европейския съюз*, отчитайки обстоятелството, че публикуването на решенията на CNMC се извършва само на официалната интернет страница на този орган?

Посочени разпоредби от правото на Съюза

ДФЕС: членове 101, 102 и 267

Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 година относно някои правила за уреждане на иски за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията: по-конкретно, член 22, параграф 1

Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора

Решения на Съда C-637/17, C-267/20, C-453/99, C-557/12, C-295/04 и C-298/04, определение на Съда C-199/22 и заключение по дело C-605/21

Посочени разпоредби от националното право

Конституцията на Испания: член 9, параграф 3, член 24, параграф 1 и член 117, параграф 1

Ley de Enjuiciamiento Civil (Закон за гражданското съдопроизводство): членове 22, 43 и член 455, параграф 1

Ley de Defensa de la Competencia (Закон за защита на конкуренцията): членове 13, 74 и първа преходна разпоредба

Código Civil (Граждански кодекс): член 1902 и член 1968, параграф 2

Real Decreto-ley 9/2017 por el que se transponen directivas de la Unión Europea en los ámbitos financiero, mercantil y sanitario, y sobre el desplazamiento de trabajadores (Кралски декрет-закон 9/2017 за транспониране на директиви на Европейския съюз в областта на финансите, търговията и здравеопазването, както и за командироването на работници) от 26 май 2017 г.

Решения на Tribunal Constitucional (Конституционен съд, Испания) № 19/2008 и № 192/2009

Решения на Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания) № 651/2013, 926/2023, 947/2023, 528/2013, 511/2018, 112/2022, 434/2021 и 780/2021

Решение на Audiencia Provincial de Zaragoza (Областен съд Сарагоса, Испания) № 118/2023

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 CP е предявил срещу Nissan Iberia S. A. иск за обезщетение за вреди, претърпени от придобиването на моторно превозно средство, на основание на наложената на ответника санкция от Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (Национална комисия в областта на пазарите и конкуренцията, Испания, наричана по-нататък „CNMC“).
- 2 Запитващата юрисдикция приема такива искове за погасени по давност, тъй като, според нея, същите е трябвало да бъдат предявени след публикуването в цялост на решението на CNMC на официалната интернет страница на този орган, без да се изчаква влизането му в сила.
- 3 Audiencia Provincial de Zaragoza (Областен съд Сарагоса) е уважил частично подадена срещу решение на запитващата юрисдикция въззивна жалба в частта, в която се твърди, че искът не е погасен по давност, като приема, че за начало на давностния срок трябва да се счита датата, на която решението на CNMC е потвърдено с решение на Tribunal Supremo (Върховен съд).

Основни твърдения на страните в главното производство

- 4 Ответникът поставя въпроса дали противоречи на правото на Съюза и на практиката на Съда тълкуване на национална разпоредба в смисъл, че давностния срок в областта на исковете за вреди, произтичащи от антиконкурентни действия, не започва да тече от датата на официалното публикуване в цялост на административното решение за налагане на санкции, прието от националния орган за защита на конкуренцията, дори когато това решение е обжалвано по съдебен ред.
- 5 Също така, що се отнася до принципите на правна сигурност и на недопускане на прилагане с обратна сила на правните норми, поставя въпроса коя правна уредба следва да се приложи в случай на увреждащи действия, извършени след влизането в сила на Директива 2014/104/ЕС и на правната уредба за нейното транспониране (*Ley de Defensa de la Competencia*), които се отнасят до факти и административни решения, предхождащи влизането в сила на тази правна уредба, когато давностният срок, приложим към подобни действия по силата на предходната правна уредба, не е изтекъл.

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

- 6 Практиката на Съда на Европейския съюз във връзка с картела за камиони в Испания става повод за доктринални различия и противоречива съдебна практика в Испания що се отнася до прилагането с обратно действие на Директивата за вреди и давностните срокове, както и възможността да се прави позоваване на тази директива *contra legem*.
- 7 Според запитващата юрисдикция, подходящо разрешение би било да се направи разграничение между преюдициалния характер на предхождащото решение на органа за защита на конкуренцията и давностния срок. В този смисъл, тя счита, че след решение по дело C-267/20, в областта на погасяването по давност на искове за обезщетение за нарушения на конкурентното право давностният срок не може да започне да тече докато засегнатото лице не узнае или може разумно да се предполага, че знае за: а) наличието на нарушение; б) наличието на вреда; в) причинно-следствена връзка между нарушението и вредата; г) самоличността на извършителя на нарушението. Въпреки че съгласно националната съдебна практика, след публикуване в Официален вестник на решението за налагане на санкции започва да тече петгодишен срок за предявяване на иска, запитващата юрисдикция изразява несъгласие с този срок.
- 8 Във всеки случай, запитващата юрисдикция изтъква някои пречки за прилагането на този давностен срок. На първо място, не съществува каквато и да била правна разпоредба, която да обвързва възникването на правото на предявяване на иска с влизане в сила на предходното решение на органа за защита на конкуренцията. Нещо повече, след изменението на Закона за

защита на конкуренцията през 2007 г., за предявяването на съдебен иск вече не е задължително наличието на предходно административно решение, с което дадено действие се обявява за антиконкурентно. Понастоящем лицата, засегнати от нарушения на забраните за антиконкурентно поведение, могат да предявят претенции за защита на правата си срещу нарушителите директно пред съдилищата, независимо от процедурите по разследване или решенията на органите за защита на конкуренцията.

- 9 На второ място стои проблемът с узнаването на решението от страна на засегнатите лица. При исковете за обезщетение за вреди, причинени от картела на производителите на автомобили, за начало на давностния срок теоретично би следвало да бъде възприет моментът на публикуване на административното решение. Към този момент на узнаване за нарушението са определени конкретните нарушители, продължителността на противоправното поведение и може да бъде констатирано причиняването на вреда. Предвид множеството искове, предявени в цяла Испания, независимо от производството за налагане на санкции, образувано от CNMC, възниква въпросът кой момент трябва да се счита за референтен за целите на предявяването на иска: публикуването на решението на интернет страницата на CNMC, публикуването на прессъобщение от посочения орган, широкото разпространение на решението в средствата за масова информация на национално равнище или влизане в сила на решението Tribunal Supremo (Върховен съд), с което наложената санкция се потвърждава. Освен това следва да се отчете обстоятелството, че съдебното решение, с което се потвърждава наложената санкция, не се оповестява в пресата, нито се публикува в ежедневник или на свободностъпна интернет страница, а единствено в съдебна база данни, с която обикновените граждани не са запознати.
- 10 По отношение на началния момент за изчисляването на давностния срок за предявяване на иска за обезщетение за вреди възниква съмнението дали за отправна точка трябва да се вземе датата на публикуване на административното решение за налагане на санкция — каквото не винаги ще съществува, доколкото претенцията за вреди може да бъде предявена в самостоятелно гражданско производство — или датата, на която посоченото решение е влязло в сила.
- 11 Audiencia Provincial de Zaragoza (Областен съд Сарагоса) отдава предимство на тълкуването, че давностният срок за предявяване на съдебен иск за обезщетение за вреди започва да тече от датата на публикуване на решението за налагане на санкция, независимо че след образуване на гражданското производство, последното може да бъде спряно с цел да се изчака резултатът от евентуалните последващи съдебни решения, постановени в рамките на съдебно-административните производства.
- 12 Друга възможност е да се приеме, че давностният срок започва да тече от датата на влизане в сила на решението за налагане на санкция. При този

подход обаче, възниква проблемът с евентуалното наличие на два различни съдебни акта: постановени в гражданското производство, по което се разглежда предявеният иск за обезщетение за вреди и постановеният от административния съд, пред който се обжалва санкцията, наложена от административния орган, със следващия се от това риск да бъдат постановени две противоречиви съдебни решения за едни и същи факти.

- 13 От друга страна, възниква въпросът за това коя правна уредба трябва да се прилага спрямо давностния срок за искове за вреди, предявени след влизане в сила на законодателството за транспониране на Директива 2014/104/ЕС, но които се отнасят за факти или решения, приети преди влизане в сила на това законодателство.